

HENKILÖNSUOJAINTEN MARKKINAVALVONTA

Opas työsuojelutarkastajille

Sisällys

1. Yleistä	3
2. Määritelmät	3
3. Henkilönsuojainten markkina- ja säädökset	4
4. Talouden toimijoiden velvollisuudet	5
4.1 Valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja	5
4.2 Euroopan talousalueelle tuoja (maahantuojat)	6
4.3 Jakelija	6
5. Henkilönsuojainten vaatimukset	6
6. Markkina- ja säädöksen käsittely työsuojelun vastualueella	8
6.1 Markkina- ja säädöksen käsittelyn aloittaminen	8
6.2 Suojainten vaatimusten mukaisuus	8
6.2.1 Merkinnät ja käyttöohjeet	8
6.2.2 Asiakirjat	9
6.3 Epäily suojainten toiminnasta ja testaus	9
6.4 Vapaaehtoinen markkinoitaveto	10
6.5 Tuotteen väliaikainen luovuttamiskielto	10
6.6 Muut markkinoille saattajat	11
6.7 Markkina- ja säädöksen siirto ministeriöön	11
6.8 Ilmoituksen mukana toimitettavat asiakirjat	11
6.9 Epäily yhdenmukaistetussa standardissa olevasta puutteellisuudesta	12
6.10 Siirto muun viranomaisen käsiteltäväksi	12
6.11 Rikosepäilyä ilmoittaminen.....	12
7. Ministeriön päätöksenteko	12
8. Jälkivalvonta	13
9. Yhteistyö tullin kanssa	14
LIITE 1. Lyhenteitä	15
LIITE 2. Henkilönsuojainten valvonta	16
LIITE 3. Henkilönsuojainten valvonta myymälässä tai jakelijan varastossa	18
LIITE 4. Henkilönsuojainten valvonta messuilla ja näyttelyissä	19
LIITE 5. Henkilönsuojainten valvonta työpaikalla	20
LIITE 6. Suojaintarkastuksen tarkastuslista	21

1. Yleistä

Euroopan unionissa on kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota markkinavalvonnan tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen. Pyrkimyksenä on luoda järjestelmä, jossa jäsenmaat ja Euroopan komissio pitävät kiinteästi yhteyttä ja vaihtavat tietoja markkinavalvonnan toimintatavoista ja toimenpiteistä. Tällöin yhden jäsenmaan tekemillä toimenpiteillä saadaan mahdollisimman suuri kattavuus, ja muut jäsenmaat pystyvät mm. hyödyntämään testaustuloksia.

Eurooppalaisen markkinavalvonnan toimenpiteistä säädetään EY:n asetuksessa tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista (765/2008), ns. NLF-asetuksessa. Asetuksessa määritellään mm. jäsenmaiden velvollisuudet markkinavalvonnassa, markkinavalvontatoimenpiteet ja valvontaan liittyvät tiedotusvelvoitteet. Tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja tehostaa jäsenmaiden tekemää markkinavalvontaa niin, että markkinoilla olevia tuotteita ja niiden markkinoille saattajia kohdeltaisiin kaikkialla samalla tavalla. Asetus mm. edellyttää komissiolta tehokkaan tietojenvaihtojärjestelmän luomista ja jäsenmailta markkinavalvontaohjelmien laatimista. Ohjelmat tulee ilmoittaa sekä Euroopan komissiolle että muille jäsenmaille.

Eurooppalaisessa GRAS-Rapex -järjestelmässä välitetään tietoa välitöntä vakavaa riskiä aiheuttavista tuotteista, joiden osalta on järjestetty palauttamismenettely, ne on poistettu markkinoilta tai niiden saataville asettaminen on kielletty. Järjestelmään tehdään ilmoitus myös talouden toimijan vapaaehtoisista toimenpiteistä. Suomessa GRAS-Rapex -järjestelmän yhteyspisteenä toimii Turvalisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), jonne toimitetaan markkinoilta poisvedettyjä tuotteita koskevat ilmoitukset ja joka välittää ne eteenpäin. Jatkossa markkinavalvontaviranomaiset vastaavat itse tietojen syöttämisestä järjestelmään, mutta edelleen Tukes tarkastaa ilmoitukset ennen niiden lähettämistä komissiolle. Työsuojeluhallinnossa ilmoitukset Tukesiin toimittaa ministeriö. Toistaiseksi Rapex-sivuston osoite on ec.europa.eu/rapex.

Eurooppalaisen ICSMS-järjestelmän kautta tiedotetaan riskin aiheuttavista tuotteista. Sinne laiteetaan myös tietoa valvontatoimenpiteistä, kun tuotteen vaatimustenmukaisuutta on tarpeen selvittää. Järjestelmän osoite on www.icsms.org.

2. Määritelmät

Tässä oppaassa sovelletaan seuraavia markkinavalvontaan liittyviä määritelmiä:

Markkinavalvonnalla tarkoitetaan viranomaisten toimintaa tai toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tuotteet ovat asiaa koskevassa yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännössä asetettujen oikeudellisten vaatimusten mukaisia tai eivät vaaranna terveyttä, turvallisuutta tai muita yleisen edun turvaamiseen liittyviä seikkoja.

Markkinavalvontaviranomaisella tarkoitetaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja sen alaisena viranomaisena toimivaa aluehallintovirastoa. Ministeriö toimii työsuojeluviranomaisena tapauksissa, joissa tuotteen luovuttaminen markkinoille tai käyttöön on kiellettävä tai sille on asetettava ehtoja tai rajoituksia.

Henkilönsuojaimella tarkoitetaan henkilönsuojaimista annetun valtioneuvoston päätöksen 1406/1993 3 §:ssä mainittua laitetta, välinettä tai suojavaatetusta.

Valmistajalla tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, joka valmistaa tai suunnitteluttaa tai valmistuttaa tuotetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillä.

Valtuutetulla edustajalla tarkoitetaan yhteisöön sijoittautunutta luonnollista tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen valtuutus hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät.

Maahantuojalla tarkoitetaan yhteisöön sijoittautunutta luonnollista tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuotavan tuotteen yhteisön markkinoille. Kolmannella maalla tarkoitetaan Euroopan talousalueen ulkopuolista maata.

Jakelijalla tarkoitetaan muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa tuotteen saataville markkinoilla.

Talouden toimijoilla tarkoitetaan valmistajia, valtuutettuja edustajia, maahantuojia ja jakelijoita.

Markkinoille saattamisella tarkoitetaan tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville yhteisön markkinoille. Tämän katsotaan tapahtuvan silloin, kun valmistaja luovuttaa tuotteen yhteisön markkinoilla tapahtuvaa jakelua tai käyttöä varten. Kun tuote saatetaan markkinoille tai kun se otetaan käyttöön, sen on oltava sovellettavien uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien (ml. henkilön-suojaindirektiivi) ja yhteisön muun lainsäädännön säännösten ja määräysten mukainen.

Asettamisella saataville markkinoilla tarkoitetaan tuotteen toimittamista yhteisön markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta.

Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan tuotteen asettaminen saataville markkinoilla.

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla tarkoitetaan prosessia sen arvioimiseksi, täyttyvätkö tuotteelle määritellyt vaatimukset.

3. Henkilönsuojainten markkinavalvonta ja säädökset

Markkinavalvonta on viranomaistoimintaa. Työsuojeluviranomaiset valvovat olennaisessa määrin työssä käytettävien henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuutta. Suojainten on oltava olla turvallisia käyttää, niiden tulee suojata tarkoitettulla tavalla ja ne on saatettava markkinoille asianmukaisesti.

Valtioneuvoston päätöksessä henkilönsuojaimista 1406/1993¹ (*suojainpäättös*) määritellään suojainten olennaiset terveyttä ja turvallisuutta koskevat perusvaatimukset ja markkinoillesaattamismenettelyt. Yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa kerrotaan, millainen suojain täyttää olennaiset perusvaatimukset. Standardien noudattaminen on vapaaehtoista, mutta niiden esittämä turvallisuus-/suojaustaso on saavutettava.

Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta 1016/2004 (*laitelaki*) määrittelee valmistajan, maahantuojan, myyjän ja muun tuotteen markkinoille luovuttajan velvoitteet. Lain tarkoituksena on varmistaa, että tuote on vaatimustenmukainen eikä aiheuta tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa, ja että se voidaan esteettä luovuttaa markkinoille tai käyttöön.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006 (*valvontalaki*) määrittelee, mihin toimenpiteisiin työsuojeluviranomainen voi ryhtyä havaitessaan markkinoilla olevan tai käyttöön luovutetun henkilönsuojaimen, joka ei ole säädettyjen vaatimusten mukainen tai joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa.

---

¹ Direktiivi 89/686/ETY

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes valvoo urheilussa, vapaa-aikana ja vesillä liikuttaessa käytettävä henkilönsuojaimia. Liitteessä 2 on ohjeellinen luettelo suojainten valvonnan jakautumisesta työsuojeluviranomaisten ja Tukesin välillä. Markkina- ja turvallisuusvalvontatapausten siirrosta toiseen viranomaisiin on kohdassa 6.10.

Työsuojelun vastuualueilla markkina- ja turvallisuusvalvontaa voidaan tehdä mm.:

- työpaikoilla
- markkina- ja turvallisuusvalvontahankkeilla
  - valmistajat
  - maahantuoja ja jakelijat
  - myyntiliikkeet
- näyttelyissä ja messuilla
- tapaturmien tutkinnan yhteydessä
- ammattitautitutkinnan yhteydessä
- ilmiäntöjen, valitusten ja epäilyjen perusteella
- muiden viranomaisten virka-apupyynnöiden perusteella
- ministeriön pyynnöstä.

Työsuojelun vastuualueisiin on nimetty henkilönsuojainten markkina- ja turvallisuusvalvonnan asiantuntijat, jotka muodostavat verkoston. Verkoston jäsenet tekevät suojainten markkina- ja turvallisuusvalvontaa, ja neuvovat ja opastavat muita tarkastajia suojainten markkina- ja turvallisuusvalvontaan. Verkosto toimii myös tiedonvälittäjänä työsuojelun vastuualueiden sekä vastuualueiden ja ministeriön välillä.

4. Talouden toimijoiden velvollisuudet

4.1 Valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja

Henkilönsuojaimen valmistajaa koskevat yleiset velvoitteet annetaan laitelaissa (1016/2004). Suojainpääatöksessä (1406/1993) kerrotaan, mitkä olennaiset perusvaatimukset suojaimen on täytettävä koskien sen suunnittelua, rakennetta, haitattomuutta ja suojausominaisuuksia. Valmistajan on valmistettava suojain täyttämään nämä perusvaatimukset.

Valmistajan tai hänen valtuuttamansa ETA-alueella toimivan edustajansa vastuulla ovat:

- henkilönsuojaimen soveltuvuus tarkoitettuun käyttöön (ei tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa tarkoitettussa käytössä)
- suojaimen tehokkuus niitä vaaroja vastaan, joilta suojaamaan se on tarkoitettu
  - vaaroista ja haitoista on varoitettava
- teknisten asiakirjojen kokoaminen
- käyttö- ja muiden ohjeiden laatiminen
- EY-tyyppitarkastuksesta huolehtiminen
  - vähäisiltä vaaroilta suojaavia suojaimia ei tyyppitarkasteta vaan osoitetaan luotettavasti, että suojain on vaatimustenmukainen
- EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatiminen
- CE-merkinnän kiinnittäminen suojaimeen

Hengenvaaralta tai terveyttä vakavasti tai pysyvästi haittaavilta vaaroilta suojaavien henkilönsuojainten eli ryhmään 3 kuuluvien suojainten laadunvarmistusjärjestelmästä vastaa valmistaja. Jär-

jestelmää valvoo ilmoitettu laitos, jonka nelinumeroinen tunnus lisätään tuotteessa olevan CE-merkinnän jälkeen.

4.2 Euroopan talousalueelle tuoja (maahantuoja)

Suojainpäättöksen mukaan vastuu henkilösuojaimen vaatimustenmukaisuudesta kuuluu valmistajalle tai tämän valtuuttamalle Euroopan talousalueella toimivalle edustajalle. Vain nämä tahot voivat teettää suojaimelle EY-tyyppitarkastuksen ja laatia EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen. NLF-asetuksen määritelmän mukaan valmistaja on taho, joka valmistaa tai suunnitteluttaa tai valmistuttaa tuotetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillä.

Laitelaki toteaa, että jos valmistaja ei ole täyttänyt velvollisuuttaan, se kuuluu sille, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella.

Kun eurooppalainen talouden toimija haluaa myydä tuotetta omalla nimellään/tuotemerkillään, siitä tulee valmistaja suojainpäättöksen tarkoittamassa mielessä. Alkuperäisen valmistajan ja eurooppalaisen talouden toimijan on yhdessä anottava tuotteelle uusi rinnakkainen EY-tyyppitarkastustodistus (ns. sertifikaatti), johon talouden toimija kirjataan valmistajaksi. Kun sertifikaatti on saatu, talouden toimija laatii omalla nimellään EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen. Tuotteen alkuperäinen valmistaja vastaa edelleen 3. ryhmän suojainten laadunvarmistusjärjestelmästä. Rinnakkainen sertifikaatti on voimassa vain niin kauan kuin alkuperäisen valmistajan sertifikaatti on voimassa.

4.3 Jakelija

Jakelijalla tarkoitetaan toimijaa, joka tuo jo ETA-markkinoilla olevaa tuotetta Suomeen tai jälleenmyy suomalaiselta tukkutoimittajalta hankittuja tuotteita eteenpäin.

Laitelain mukaan henkilösuojaimen edelleen luovuttajan (jakelijan) on osaltaan varmistettava, että suojain on turvallisuuden kannalta siten vaatimustenmukainen kuin se oli markkinoille luovutettaessa, ja sen mukana ovat asianmukaiset suomen- ja ruotsinkieliset ohjeet. Jakelijan on myös varmistettava, että tuotteessa on CE-merkintä.

Jos tuote osoittautuu turvallisuuden tai terveyden kannalta vaaralliseksi, jakelijan on toimitettava viranomaisille tarvittavat tiedot ja tehtävä näiden kanssa yhteistyötä.

5. Henkilönsuojainten vaatimukset

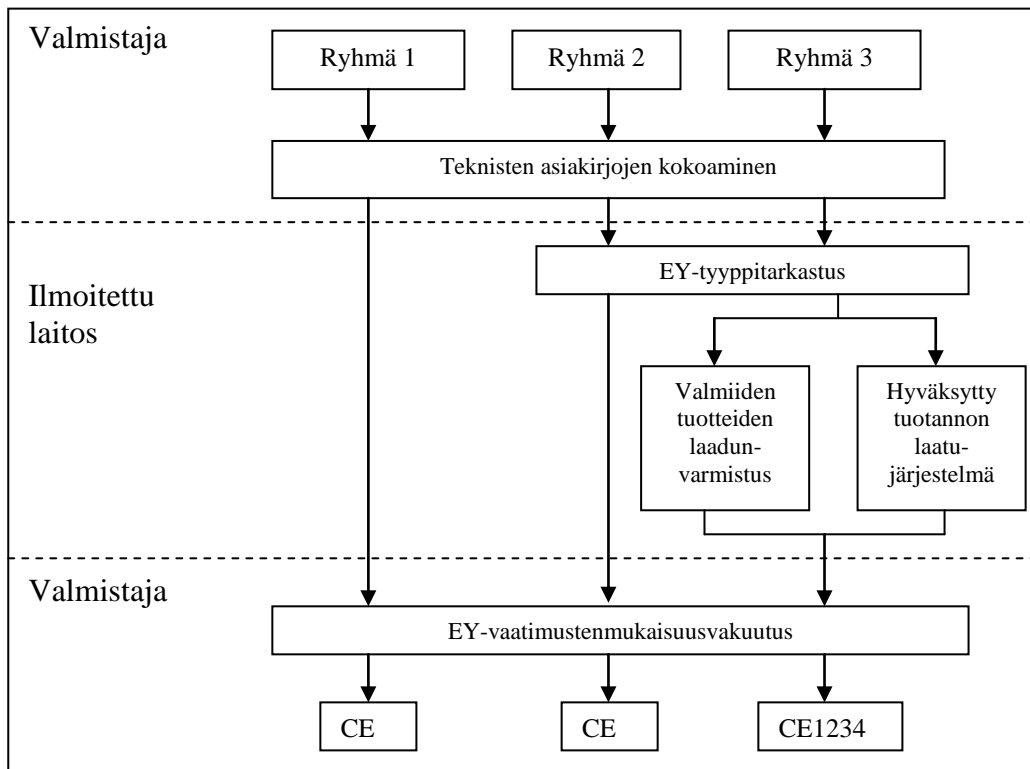
Henkilönsuojaimet jaetaan kolmeen ryhmään eli kategoriaan:

1. ryhmään kuuluvat yksinkertaiset ja vähäisiltä vaaroilta suojaavat suojaimet
2. ryhmään kuuluvat kaikki suojaimet, jotka eivät kuulu ryhmiin 1 tai 3
3. ryhmään kuuluvat hengenvaaralta tai terveyttä vakavasti tai pysyvästi haittaavilta vaaroilta suojaavat monimutkaiset suojaimet.

Ryhmät 1 ja 3 määritellään suojainpäättöksessä. Kaikki niihin kuulumattomat henkilönsuojaimet kuuluvat ryhmään 2. Lisätietoja suojainten ryhmittelystä on PPE Guidelines -oppaassa eli Euroopan komission yhdessä henkilönsuojaimista vastaavien jäsenmaiden viranomaisten ja sidosryhmien laadimassa suojaindirektiivin soveltamisoppaassa.

(http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/ppe/ppe_guidelines_en.pdf)

Suojainryhmiä koskevat vaatimukset ovat erilaiset alla olevan kuvan mukaisesti:

Kaikki henkilösuojaimet on CE-merkittävä. Hengenvaaralta tai terveyttä vakavasti tai pysyvästi haittaavilta vaaroilta suojaamaan tarkoitettujen suojainten CE-merkinnän jälkeen on lisäksi liitettävä tuotteen laadunvarmistuksesta vastaavan ilmoitetun laitoksen nelinumeroinen tunnusnumero.

Euroopan komission NANDO-sivustolla <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/> on ilmoitettuja laitoksia koskevaa tietoa, ja sieltä voi mm. tarkastaa kunkin ilmoitetun laitoksen toimialueen. Ilmoitettu laitos voi tyyppitarkastaa tai valvoa laadunvarmistusta vain sellaisten suojainten osalta, joiden ilmoitetuksi laitokseksi jäsenmaa on sen nimennyt.

Lähes kaikki henkilösuojaimet valmistetaan yhdenmukaistettujen eurooppalaisten standardien mukaisesti. Tällaisissa suojaimissa on CE-merkinnän lisäksi standardin numero (tunnus EN), suojaustasomerkitöjä ja mahdollisesti kuvatunnuksia. Standardien noudattaminen on vapaaehtoista. Markkinoilla on myös henkilösuojaimia, jotka on valmistettu henkilösuojaindirektiivin oleellisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten perusteella. Tällaisissakin suojaimissa voi olla standardinmukaisia kuvatunnuksia, mutta standardiviitteitä (standardin numeroa) ei saa käyttää.

6. Markkinavalvonta-asian käsittely työsuojelun vastuualueella

6.1 Markkinavalvonta-asian käsittelyn aloittaminen

Kun on syytä epäillä, ettei henkilönsuojain täytä sitä koskevia vaatimuksia, työsuojelun vastuualue alkaa selvittää asiaa. Selvittämisen tekee se vastuualue, jonka valvontatehtävässä asia on tullut esille. Jos tästä periaatteesta poiketaan, asian siirtäminen toiselle vastuualueelle tapahtuu työsuojelun vastuualueiden välillä. Yksittäiset tarkastajat eivät siirrä asioita toisen vastuualueen käsiteltäväksi.

Jos henkilönsuojain ei ole suojannut tarkoitetulla tavalla, on selvitettävä, onko kyseessä ollut käytövirhe tai väärin valittu suojain. Jos näin on, kyseessä ei välttämättä ole markkinavalvontatapauksena hoidettava asia.

Suojaimen vaatimustenmukaisuutta selvitettäessä ollaan pääsääntöisesti yhteydessä suomalaiseen valmistajaan, Suomeen tuojaan tai jakelijaan riippumatta siitä, minkä työsuojelun vastuualueen alueella yritys sijaitsee. Toimintaohjeita voidaan antaa myös toisen työsuojelun vastuualueen alueella sijaitsevalle toimijalle.

Jos toisen työsuojelun vastuualueen alueella olevalta yritykseltä pyydetään tietoja eikä niitä saada, on mahdollista tehdä virka-apupyyntö ko. vastuualueelle tai sopia asian siirtämisestä ko. vastuualueen käsiteltäväksi. Valvontalaki (2 §, 4 §) antaa tarkastajalle oikeuden saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Pyyntö saada tietoja on toimitettava kirjallisena. Tarvittaessa tietoja voidaan pyytää kehotuksella. Jos tietoja ei toimiteta, asia voi johtaa työsuojeluviranomaisen velvoittavaan päätökseen, johon voidaan liittää sakon uhka.

Suojaimen vaatimustenmukaisuutta selvitettäessä voi olla tarpeen ottaa yhteyttä ulkomaiseen valmistajaan tai ilmoitettuun laitokseen. Ulkomainen valmistaja tai valmistajan edustaja saattaa ilmoittaa haluavansa hoitaa itse yhteydenpidon markkinavalvontaviranomaiseen, kun se on saanut tiedon tuotteeseensa kohdistuvasta epäilystä. Työsuojelun vastuualue hoitaa yhteydenpidon asiaankuuluvien tahojen kanssa ja huolehtii tarvittavien asiakirjojen kääntämisestä.

Markkinavalvonta-asian hoitamiseen voi pyytää apua muilta vastuualueilta. Vastuualue voi myös ottaa yhteyttä asiantuntijoihin (mm. Työterveyslaitos). Ministeriö pystyy neuvomaan asiakysymyksissä, mutta pitkälle meneviä kannanottoja tapauksen hoidossa käytettävistä menettelytavoista ministeriöstä ei voida antaa.

Kun markkinavalvonta-asiaa selvitetään työsuojelun vastuualueella, selvittämisestä johtuvat kustannukset maksaa vastuualue. Näihin kuluihin kuuluvat esim. asiakirjojen kääntäminen, asiantuntija-arviot, tuotteiden hankkiminen testausta varten ja testaus.

6.2 Suojainten vaatimustenmukaisuus

6.2.1 Merkinnät ja käyttöohjeet

Arvioitaessa suojaimen vaatimustenmukaisuutta tarkastellaan

- CE-merkintää (jos sen kiinnittäminen suojaimeen ei ole tuotteen ominaisuudet huomioon ottaen mahdollista, se on kiinnitettävä pakkaukseen)
- suojaimen muita merkintöjä, joita voivat olla terveyttä ja turvallisuutta koskevat merkinnät tai tunnukset (jos suojaimen pieni koko estää merkinnän kiinnittämisen suojaimeen, vastaavat tiedot on annettava pakkauksessa tai käyttöohjeessa)

- käyttöohjetta, jonka on oltava suomeksi ja ruotsiksi ja sisällettävä tietoja mm. suojaimen käytöstä, varastoinnista, huollosta, suojaustehokkuudesta, suojausluokista ja lisävarusteista
- tarvittaessa pakkausmerkintöjä.

6.2.2 Asiakirjat

Suojaimen asiakirjat on syytä pyytää nähtäväksi erityisesti, jos on syytä epäillä henkilönsuojaimen suojausominaisuuksia tai vaatimustenmukaisuutta. Asiakirjojen tulee olla saatavilla valmistajalla tai valmistajan valtuuttamalla ETA-alueella toimivalla edustajalla niin, että ne voidaan toimittaa toimivaltaisen viranomaisen niitä pyytäessä:

- EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus
- EY-tyyppitarkastustodistus (2. ja 3. ryhmän suojaimille)

Edellä mainittujen asiakirjojen pyytäminen yleensä riittää. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksen, tyyppitarkastustodistuksen ja tuotteen tulee vastata toisiaan, eikä tuotteen ja sen asiakirjojen sisältämissä tiedoissa saa olla eroavaisuuksia.

Jos asianmukaisten vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja sertifikaatin perusteella voidaan katsoa, ettei suojaimen vaatimustenmukaisuuden selvittämistä ole syytä jatkaa pitemmälle, asian käsittely voidaan päättää vastuualueella. Mikäli asiakirjoissa on epäselvyyksiä, asian jatkoselvittely voi olla tarpeen. Tarkastaja pyytää epäselvyyksistä selvitykset tai edellyttää tekemään tarvittavat korjaukset.

Jos sertifikaatin aitoudesta on epäilyjä, tulee ottaa yhteyttä sertifikaatin laatineeseen ilmoitettuun laitokseen asian selvittämiseksi.

Jos on perusteluja selvittää suojaimen vaatimustenmukaisuutta laajemmin, toimivaltaisella viranomaisella on oikeus pyytää nähtäväkseen myös seuraavat asiakirjat:

- suojaimen tekniset asiakirjat
  - esim. kun on perusteltua syytä epäillä, onko markkinoilla oleva tuote sama kuin tyyppitarkastuksessa ollut tuote. Käytännössä kannattaa ensisijaisesti olla yhteydessä tuotteen tarkastaneeseen ilmoitettuun laitokseen ja mahdollisesti sopia tuotteen arvioinnista tai testaamisesta
- ilmoitetun laitoksen laatima asiakirja valmiiden tuotteiden tai tuotannon laadunvarmistusjärjestelmästä (testausseloste tai laatujärjestelmän hyväksymispäätös)
  - esim. kun on perusteltua syytä epäillä tuotannon tasalaatuisuutta

Usein edellä mainittujen asiakirjojen saaminen ja tarkastaminen riittävät. Työsuojelun vastuualue pyytää selvitykset mahdollisista epäselvyyksistä.

Jos suojaimelle ei ole olemassa edellä mainittuja asiakirjoja, niitä ei kyetä esittämään pyydettyä tai ne eivät ole asianmukaiset, vastuualue siirtää asian ministeriön käsiteltäväksi.

6.3 Epäily suojaimen toiminnasta ja testaus

Henkilönsuojaimen suojausominaisuuksia ei yleensä ole mahdollista arvioida ilman testausta. Mikäli suojaimen epäillään aiheuttavan käytössä vaaraa, suojaavan puutteellisesti tai jonkin suojaimen ominaisuuden epäillään olevan vaatimusten vastainen, suojaimen testaamista tulee harkita. Suomessa henkilönsuojainten testauksia tekee Työterveyslaitos, mutta suojaimia on mahdollista lähettää testattavaksi myös muihin testauslaitoksiin (ilmoitettuihin laitoksiin). Kun epäillään valmistajan muuttaneen tuotetta niin, että tuotteen laadun ja suojausominaisuuksien epäillään sen vuoksi heiken-

tyneen, testaustamisen teettämistä kannattaa harkita tuotteen EY-tyyppitarkastaneessa laitoksessa, joka voi verrata tuotteen laatua säilyttämäänsä mallikappaleeseen.

Testausta suunniteltaessa otetaan yhteys testauslaitokseen ja kuvataan, mitä puutteita suojaimesa epäillään olevan. Testauslaitos arvioi, millaisia testejä suojaimeselle kannattaisi tehdä. Suojaimes markkinoilta poistamiseksi riittää, että yksi ominaisuus ei täytä vaatimuksia. Täydellinen testaus eli kaikkien EY-tyyppitarkastukseen kuuluvien testien tekeminen on harvoin tarpeen. Vastuualue hankkii ja toimittaa testauslaitokselle tarvittavan määrän testattavia suojaimia.

Jos työsuojelun vastuualueella katsotaan testaustamisen olevan tarpeen, se vastaa testauksen teettämistä ja siitä koituvista kustannuksista. Kustannukset vaihtelevat henkilönsuojaimesta ja testaus-tarpeesta riippuen muutamista sadoista useisiin tuhansiin euroihin. Rahoituksesta voi keskustella ministeriön kanssa.

Testaustulos on yleensä selkeä kannanotto suojaimes suojauskyvystä. Toisinaan testaustulos voi olla kaksijakoinen, esim. tietyllä tavalla käytettynä suojaime toimii kuten pitää, mutta kiinnitystapaa muutettaessa suojausominaisuus ei saavuta siltä edellytetyjä arvoja. Valmistajan on määriteltävä käyttöohjeessa suojaimes oikea käyttötapa.

Jos suojaime todetaan testeissä vaatimusten vastaiseksi tavalla, joka edellyttää luovutuskiellon asettamista ja mahdollista suojaimes takaisinvetoa, asia siirretään ministeriön käsiteltäväksi.

6.4 Vapaaehtoinen markkinoiltaveto

Valmistajat, Suomeen tuojat ja jakelijat ovat usein halukkaita vetämään vaatimusten vastaiseksi epäillyn suojaimes pois markkinoilta vapaaehtoisesti. Talouden toimija voi keskeyttää tuotteen luovuttamisen niin pitkäksi aikaa kuin asian selvittely kestää, tai tuote-erä vedetään kokonaan pois markkinoilta ja korjataan puutteet seuraavaan erään. Yksittäisen suojaimes myyntihinta on yleensä alhainen, eikä markkinoiltaveto aiheuta kohtuuttomia kustannuksia.

Vastuualueet eivät voi asettaa takaisinvedosta tiedottamisvelvoitetta, mutta on mahdollista ehdottaa, että lehti-ilmoitus olisi syytä laatia. On oleellista, että tieto takaisinvedosta tavoittaa myös suojaimes ostaneet asiakkaat. Jos sama tuote on markkinoilla eri puolella Suomea, tavoitteena on saada vaatimustenvastainen tuote pois markkinoilta kaikkialla. Ilmoituksen sisältöä määriteltäessä voidaan käyttää apuna ministeriön laatimaa ohjetta tiedottamisesta.

Tarvittaessa viranomainen voi itse tiedottaa tuotteen vetämisestä pois markkinoilta ja käytöstä.

Työsuojelun vastuualue toimittaa ministeriöön tiedon vapaaehtoisesta markkinoiltavedosta. Ministeriö ryhtyy asiassa tarvittaviin toimenpiteisiin. Jos kyseessä on ollut välitöntä vakavaa riskiä aiheuttava tuote, ministeriö tekee tuotteesta GRAS-Rapex-ilmoituksen ja toimittaa sen Tukesiin. Riskin aiheuttavasta tuotteesta tehdään ilmoitus ICSMS-järjestelmään.

6.5 Tuotteen väliaikainen luovuttamiskielto

Jos tuote voi käyttöön otettuna aiheuttaa välitöntä vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle, tarkastaja voi valvontalain mukaisesti antaa tuotteen luovuttamiselle väliaikaisen kiellon. Tällä perusteella väliaikaisen kiellon antamista tulee harkita erityisesti, kun kyseessä on hengenvaaralta tai terveyttä vakavasti tai pysyvästi haittaavilta suojaava 3. ryhmän henkilönsuojaime, jolle ei kyetä esittämään asianmukaista käyttöohjetta tai EY-tyyppitarkastustodistusta.

Valvontalain 1.1.2012 voimaan astuneen muutoksen perusteella tarkastaja voi antaa tuotteelle väliaikaisen kiellon myös, kun tuote ei ole säädettyjen vaatimusten mukainen. Tämä voi tarkoittaa esim. CE-merkinnän, EY-tyyppitarkastustodistuksen, EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tai käyttöohjeiden puuttumista.

Tarkastaja toimittaa antamansa väliaikaisen kiellon työsuojelun vastuualueelle, joka saattaa asian ministeriön käsiteltäväksi.

6.6 Muut markkinoille saattajat

Markkinoilla olevalla henkilönsuojaimella voi olla useita Suomeen tuojia ja/tai jakelijoita. Työsuojelun vastuualueella tulee mahdollisuuksien mukaan selvittää, missä vaatimustenvastaiseksi epäiltyä tuotetta markkinoidaan ja kenen toimesta, ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

6.7 Markkinavalvontatapauksen siirto ministeriöön

Kun työsuojelun vastuualue on selvittänyt henkilönsuojaimen vaatimustenmukaisuuden niin pitkälle kuin mahdollista ja todennut, ettei suojain täytä sille asetettuja vaatimuksia eivätkä vastuualueen toimenpiteet ole riittäviä sen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi tai poistamiseksi markkinoilta, vastuualue siirtää asian ministeriöön toimenpiteitä varten.

Markkinavalvonta-asia voidaan siirtää ministeriöön vastuualueen valvontatoimenpiteiden jälkeen esim., kun

- suojaimelle on annettu väliaikainen kieltö (voi koskea kaikkia alla mainituista kohdista)
- suojaimesta puuttuu CE-merkintä
- EY-tyyppitarkastusta ei ole tai sitä ei voida yhdistää tuotteeseen
- EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ei ole, se on virheellinen tai sitä ei voida yhdistää tuotteeseen
- käyttöohje puuttuu suomeksi ja/tai ruotsiksi
- suojain on testauksessa tai ilmoitetun laitoksen tekemässä arvioinnissa havaittu vaatimusten vastaiseksi tai vaaralliseksi käytössä
- käyttöohje on erittäin puutteellinen ja/tai harhaanjohtava
- suojaimen merkinnät ovat puutteelliset ja/tai virheelliset
- ilmoitetun laitoksen laatimaa asiakirjaa laadunvarmistuksesta ei ole saatu (3. ryhmän suojaimet)
- suojaimelle ei pystytä esittämään teknisiä asiakirjoja tai ne ovat erittäin puutteelliset.

6.8 Ilmoituksen mukana toimitettavat asiakirjat

Ministeriö arvioi käsiteltäväkseen siirretyn asian työsuojelun vastuualueesta tulleiden asiakirjojen perusteella. Mikäli vastuualueen selvitys on puutteellinen, ministeriö voi pyytää täydentämään ilmoitusta tai palauttaa asian vastuualueelle jatkoselvityksiä varten.

Ministeriölle toimitettavassa ilmoituksessa ja sen liitteinä on esitettävä tarpeelliset tiedot:

- suojaimen tiedot (merkki, tyyppi, standardin numero, valmistaja)
- suomalaisen toimijan nimi ja osoite
- mahdollisen Suomeen tuojan nimi ja osoite
- tarvittaessa tieto, ketkä muut markkinoivat samaa suojainta
- yksilöidysti tuotteessa havaitut puutteet ja se, mihin säädösten ja/tai standardien kohtiin ilmoitus perustuu

- valokuvat tuotteesta, siinä olevista merkinnöistä ja pakkauksesta*
- selvitys työsuojelun vastuualueen toimenpiteistä
- kaikki asiaan liittyvät asiakirjat
  - kaikki tarkastuskertomukset, selvityspyynnöt ja asiaan liittyvä muu aineisto
  - vastuualueen lähettämä ja saama kirjeenvaihto
  - EY-tyyppitarkastustodistukset
  - EY-vaatimustenmukaisuusvakuutukset
  - käyttöohjeet suomeksi ja ruotsiksi
  - testausraportti (tarvittaessa)
  - ilmoitetun laitoksen laatimat asiakirjat laadunvarmistuksesta (tarvittaessa)
- jos mahdollista, tieto tuotteen markkinoille saattamisen laajuudesta suomessa ja eu:ssa

*) mainitut kolme kuvaa tarvitaan liitteiksi GRAS-Rapex -ilmoitukseen (NLF-asetus artikla 22) ja ICSMS-ilmoitukseen (NLF-asetus artikla 23)

6.9 Epäily yhdenmukaistetussa standardissa olevasta puutteellisuudesta

Kun henkilösuojain on suunniteltu, valmistettu ja varustettu yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti (EN-standardit), sen katsotaan täyttävän suojaimelle asetetut olennaiset terveyttä ja turvallisuutta koskevat perusvaatimukset. Yhdenmukaistetuissa standardeissa voi kuitenkin olla puutteellisuksia tai virheitä, joiden vuoksi suojainta koskevat olennaiset perusvaatimukset eivät täyty. Mikäli työsuojelun vastuualue havaitsee tai epäilee, ettei suojain suojaa tai toimi asianmukaisella tavalla standardissa olevan puutteellisuuden tai virheen vuoksi, asia tulee saattaa ministeriön tietoon.

6.10 Siirto muun viranomaisen käsiteltäväksi

Henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuutta valvoo Suomessa työsuojeluviranomaisten lisäksi Tukes. Valvontalain mukaan työsuojeluviranomaisen on ilmoitettava muun viranomaisen valvontaan kuuluvasta tuotteesta havaitusta epäkohdasta tai puutteesta kyseiselle viranomaiselle.

6.11 Rikosepäilystä ilmoittaminen

Markkinavalvontatapauksen yhteydessä voidaan joutua tilanteeseen, jossa joku voi olla syyllistynyt rangaistavaan tekoon. Markkinavalvonnassa käytettävien hallinnollisten toimenpiteiden käyttö ei poissulje ilmoituksen tekemistä poliisille. Ilmoituksen tekeminen poliisille ei riitä, vaan asia tulee hoitaa myös markkinavalvonta-asiana, jotta tarvittaessa vaatimustenvastaiset tuotteet saadaan pois markkinoilta ja käytöstä.

Laitelain 13 §:n perusteella valmistaja tai luovuttaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö po. laissa säädetyn velvollisuutensa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, laiteturvallisuusrikkomuksesta sakkoon. Rikosasian ilmoittamisesta poliisille on säädetty valvontalain 50 §:ssä.

7. Ministeriön päätöksenteko

Ministeriö arvioi työsuojelun vastuualueen toimittamien selvitysten ja asiakirjojen perusteella, otaanko markkinavalvonta-asia käsittelyyn markkinavalvontatapauksena. Jos suojain ei ole toiminut tarkoitettulla tavalla esim. käyttövirheestä tai valmistajan antamien ohjeiden laiminlyönnistä johtuen, kyseessä ei yleensä ole markkinavalvonta-asia.

Ministeriön tekee markkinavalvonta-asiassa omat selvityksensä. Kuulemisessa talouden toimija voi lausua asiasta oman käsityksensä ja toimittaa vielä mahdollisesti puuttuvia asiakirjoja ja tietoja. Ministeriö voi kieltää tuotteen luovuttamisen markkinoille tai käyttöön tai asettaa tuotteen luovuttamiselle ehtoja tai rajoituksia. Ministeriö voi myös määrätä tuotteen markkinoille tai käyttöön luovuttaneen tahon poistamaan sen markkinoilta tai, jos tuote on jo luovutettu käyttöön, ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin sen poistamiseksi käytöstä. Ministeriöllä on oikeus määrätä tuote hävitettäväksi.

Valvontalaki antaa ministeriölle mahdollisuuden asettaa velvoitteiden tehosteeksi mm. uhkasakon.

Ministeriön päätöksistä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valvontalain mukaan ministeriöllä on oikeus ottaa tutkittavaksi tuote, jota epäillään vaatimusten vastaiseksi. Mikäli tuote osoittautuu vaatimusten vastaiseksi, ministeriö voi velvoittaa tuotteen markkinoille tai käyttöön luovuttaneen korvaamaan tuotteen hankinnasta, tutkimuksesta tai testauksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Mikäli tuote osoittautuu vaatimustenmukaiseksi, kulut maksaa ministeriö.

Jos tehty kieltö- tai rajoituspäätös koskee CE-merkittyä huomattavan riskin aiheuttavaa henkilön-suojainta ja jos päätöksen vaikutukset ulottuvat Suomea laajemmalle eli tuotetta on myyty myös muualla ETA-alueella, ministeriön tulee tehdä asiasta suojalausekeilmoitus (ns. notifikaatio) Euroopan komissiolle.

8. Jälkivalvonta

Markkinavalvonnassa henkilönsuojaimista löytyneiden puutteiden korjaamiseksi annettujen toimintaohjeiden noudattaminen voidaan valvoa.

Jälkivalvontaa tehdään erityisesti suojainhankkeissa tarkastetuille tuotteille.

Työsuojelun vastuualueen tulee valvoa, että luvatut vapaaehtoiset toimenpiteet toteutetaan. Näitä voivat olla mm. henkilönsuojaimen markkinoiltaveto, puutteiden korjaaminen ja käytöstä poistaminen. Käytöstä poistaminen eli suojaimen ostaneiden asiakkaiden tiedottaminen tuotteen vaatimustenvastaisuudesta ja käytöstä poistamisesta edellyttää lehti-ilmoituksen julkaisemista, jos asiakkaiden yhteystietoja ei ole.

Vastuualueiden tulee myös valvoa, että ministeriön tekemiä lainvoimaisia päätöksiä noudatetaan. Tämän vuoksi ministeriö lähettää tekemistään päätöksistä tiedon työsuojelun vastuualueille. Niiden tulee valvoa, ettei markkinoilla tai työpaikoilla ole henkilönsuojaimia, joiden markkinoille luovuttamisen ja käytön ministeriö on kieltänyt. Tuotteessa havaitut puutteet on voitu korjata seuraavaan tuote-erään, jolloin markkinoille- ja käyttöönluovuttamiskielto ei kohdistu vaatimustenmukaiseksi saatettuun tuotteeseen, jonka osalta ministeriö on poistanut kiellon.

Jos työsuojelun vastuualue havaitsee, että ministeriön tekemää lainvoimaista päätöstä ei ole noudatettu, tästä tulee ilmoittaa ministeriölle. Tällaisessa tapauksessa vastuualue voi myös tehdä poliisille ilmoituksen laiteturvallisuusrikkomuksesta.

Ministeriön kieltopäätöksissä asetetaan usein suomalaiselle tuotteen edelleen luovuttajalle velvoite tiedottaa kieltopäätöksestä ja sen vaikutuksista jälleenmyyjilleen. Mikäli markkinoille- tai käyttöönluovuttamiskiellossa olevia tuotteita löytyy jälleenmyyjiltä, niiden markkinoinnin voi estää väliai-

kaisella kiellolla. Jos jälleenmyyjä ko. tilanteessa vetää tuotteet pois myynnistä vapaaehtoisesti, asia kirjataan tarkastuskertomukseen.

9. Yhteistyö tullin kanssa

NLF-asetuksen asettamien vaatimusten vuoksi työsuojeluviranomaisten ja tullin edellytetään tekevän yhteistyötä. Markkinavalvontaviranomaisten on annettava rajatarkastuksista vastaaville viranomaisille tiedot tuoteluokista, joissa on havaittu vakava riski tai vaatimusten noudattamatta jättämisestä. Käytännössä ministeriö ilmoittaa tulliviranomaisille tarvittavat tiedot ko. tuoteluokista.

Työsuojeluviranomaisten on markkinavalvontaviranomaisina toimittava tulliviranomaisten kanssa muutoinkin yhteistyössä. NLF-asetus edellyttää, että jos tulliviranomaiset tekevät jonkin seuraavista havainnoista, heidän on keskeytettävä tuotteen luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen yhteisön markkinoilla ja ilmoitettava siitä välittömästi markkinavalvontaviranomaisille (ml. työsuojeluviranomaiset):

1. tuotteella on ominaisuuksia, joiden perusteella voidaan olettaa sen aiheuttavan vakavan riskin yleisille eduille kuten yleiselle terveydelle tai turvallisuudelle, työterveydelle tai -turvallisuudelle, kuluttajansuojelulle, ympäristölle tai turvallisuudelle riippumatta siitä, että se on oikein asennettu, huollettu ja oikein käytetty;
2. asiaa koskevat yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännössä edellytetyt kirjalliset ja sähköiset asiakirjat eivät ole tuotteen mukana tai tuotetta ei ole merkitty kyseisen lainsäädännön mukaisesti tai
3. CE -merkintä tuotteessa on harhaanjohtava tai virheellinen.

Tuote, jonka luovuttamisen tulliviranomaiset ovat keskeyttäneet, on luovutettava, jos tulliviranomaiset eivät ole kolmen työpäivän kuluessa luovuttamisen keskeyttämisestä saaneet ilmoitusta mistään markkinavalvontaviranomaisten toteamista toimenpiteistä. Jos työsuojeluviranomaiset katsovat, että kyseessä oleva tuote ei aiheuta vakavaa riskiä terveydelle ja turvallisuudelle tai että sitä ei voida pitää yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännön vastaisena, tulliviranomaisten on luovutettava tuote.

Jos työsuojeluviranomaiset toteavat, että em. kaltainen tuote aiheuttaa vakavan riskin, niiden on kiellettävä tuotteen saattaminen markkinoille ja kehotettava tulliviranomaisia lisäämään tuotteen mukana oleviin asiakirjoihin merkintä ”**Vaarallinen tuote – luovutus vapaaseen liikkeeseen kielletty – asetus (EY) N:o 765/2008**”. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että tarkastaja antaa asiassa väliaikaisen kiellon luovuttaa tuote markkinoille. Väliaikaisen luovutuskiellon antamista on kuvattu edellä.

Jos työsuojeluviranomaiset puolestaan toteavat jonkun tuotteen olevan yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännön vastainen, niiden olisi asetuksen mukaan toteuttava asianmukaisia toimenpiteitä, kuten tarvittaessa kieltää tuotteen markkinoille saattaminen. Myös tällöin työsuojeluviranomaisten on kehotettava ulkorajatarkastuksista vastaavia viranomaisia olemaan luovuttamatta tuotetta vapaaseen liikkeeseen. Tulliviranomaisten on lisättävä tuotteen mukana tulleisiin asiakirjoihin seuraavanlainen merkintä: ”**Tuote ei ole vaatimustenmukainen – luovutus vapaaseen liikkeeseen kielletty – asetus (EY) N:o 765/2008**”. Myös tapauksissa, joissa ei ole kysymys vakavasta riskistä vaan muusta vaatimustenvastaisuudesta, tarkastaja voi valvontalain perusteella tehdä väliaikaisen luovutuskiellon.

Tullin kanssa tehtävään yhteistyöhön on työsuojelun vastuualueille nimetty tulliyhdyshenkilöt, joille tulliviranomaiset ilmoittavat pysäytetyistä tuotteista.

LIITE 1. Lyhenteitä

PPE	henkilönsuojain (<i>personal protective equipment</i>)
WG	<p><i>Working Group</i>. Euroopan komission alaisuudessa toimiva työryhmä PPE-WG, virallinen elin, joka tekee ja vahvistaa suojaindirektiiviin liittyviä päätöksiä lähinnä direktiivin soveltamisesta. Ryhmään osallistuvat Euroopan talousalueella (ETA) henkilönsuojainten markkinavalvonnasta vastaavat viranomaiset sekä sidosryhmät, mm. ilmoitettujen laitosten, suojaimia valmistavien yritysten, standardisoinnin ja teollisuuden edustajat. Useimmat jäsenmaat osallistuvat.</p> <p>PPE-WG eli ns. suojaintyöryhmä toimii ns. konekomitean alaisuudessa. Suojaindirektiivin uusimisen myötä PPE-WG:lle pyritään saamaan itsenäinen asema.</p>
EG	Komission 2012 antaman tiedon mukaan WG tulee jatkossa olemaan <i>Expert Group</i> .
ADCO	<i>Administrative Co-operation</i> . ETA-alueella henkilönsuojainten markkinavalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyöelin PPE-ADCO. Sillä ei ole päätösvaltaa, joten se toimii lähinnä keskustelufoorumina. Usein kokouksissa käsitellään PPE-WG:ssä käsitelyyn tulossa olevia asioita ja tehdään linjauksia, jotka vahvistetaan myöhemmin WG:n kokouksissa.

LIITE 2. Henkilönsuojainten valvonta

STM, ammattikäyttö

Hengityksensuojaimet

Sukelluslaitteet (hengityksensuojaimet)

Kuulonsuojaimet

Putoamissuojaimet

- ei vuorikiipeily

Suojakäsineet, cat II ja III

Suojavaatetus

- kemikaalit
- kylmyys
- kuumuus
- raepuhallus
- sade
- tuli
- viillot

Pelastuspuvut

Pelastusliivit ammattikäyttöön*

Sukelluspuvut ammattikäyttöön*

Hitsaajien suojaimet

Metsurin suojaimet

Palomiesten suojaimet

Sähkömiesten suojaimet

Teollisuuskypärät

Kolhupäähineet

Turva-, suoja- ja ammattijalkineet

Polvisuojaimet polvillaan tehtäviä töitä varten

Aurinkolasit ammattikäyttöön

Moottoripyöräilijän varusteet ammattikäyttöön

Varoitusvaatetus ammattikäyttöön (EN 471)

*) kuluttajakäyttöön tarkoitettut Tukes

TUKES, kuluttajakäyttö

Urheilussa käytettävät suojaimet

- jääkiekko
- laskettelu
- pyöräily
- rullalautailu/-luistelu
- ratsastus
- kamppailulajit
- vuorikiipeily jne.

Vesillä liikkuminen

- kelluntahaalarit, -liivit
- pelastusliivit*
- sukelluspuvut*
- uima-avut

Suojakäsineet, cat I

Moottoripyöräily

Moottorikelkkailu

Lasten suojaimet

Pakohuput

Heijastimet

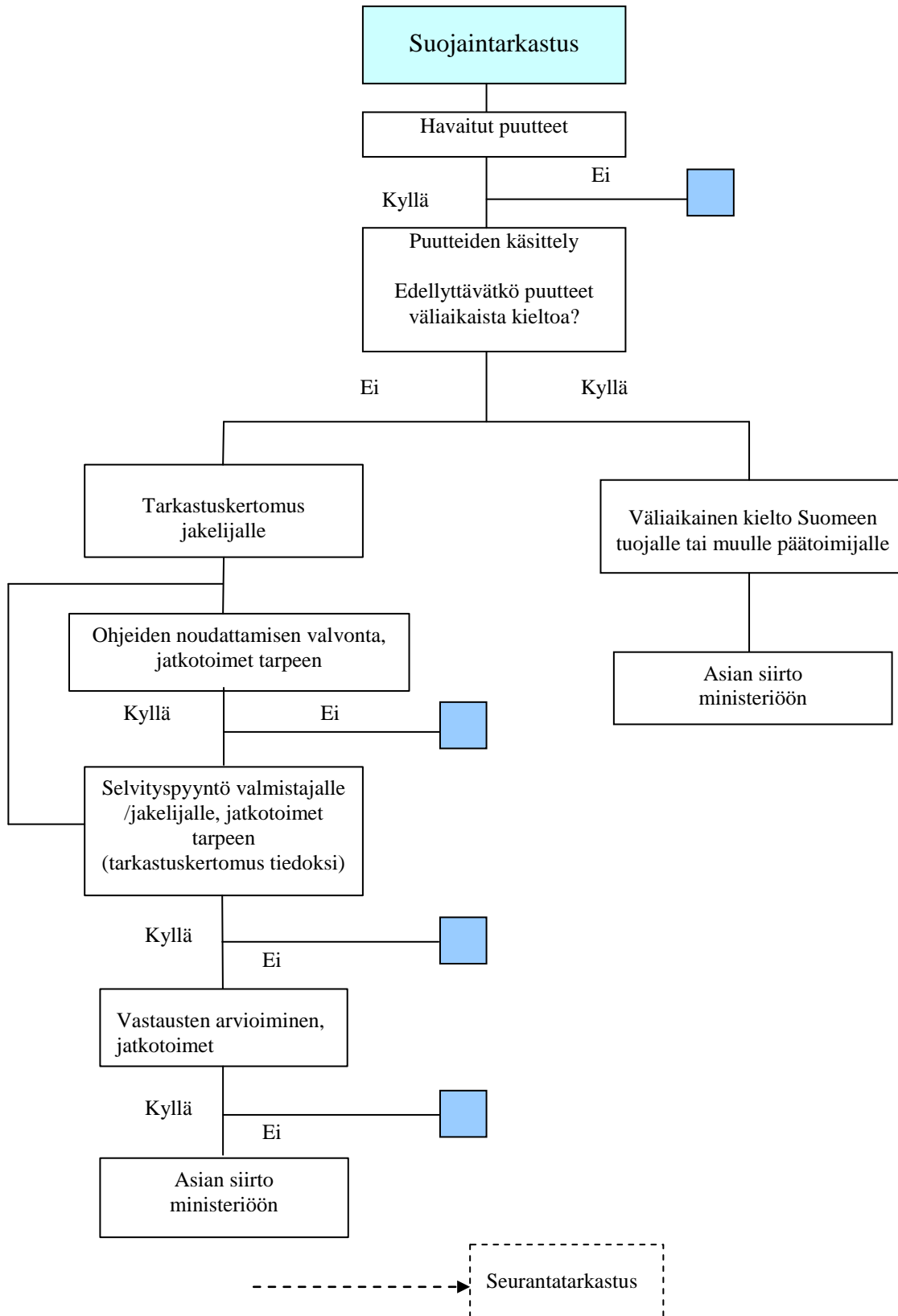
Näkyvä vaatetus muuhun kuin ammattikäyttöön (EN 1150)

Aurinkolasit yleiskäyttöön

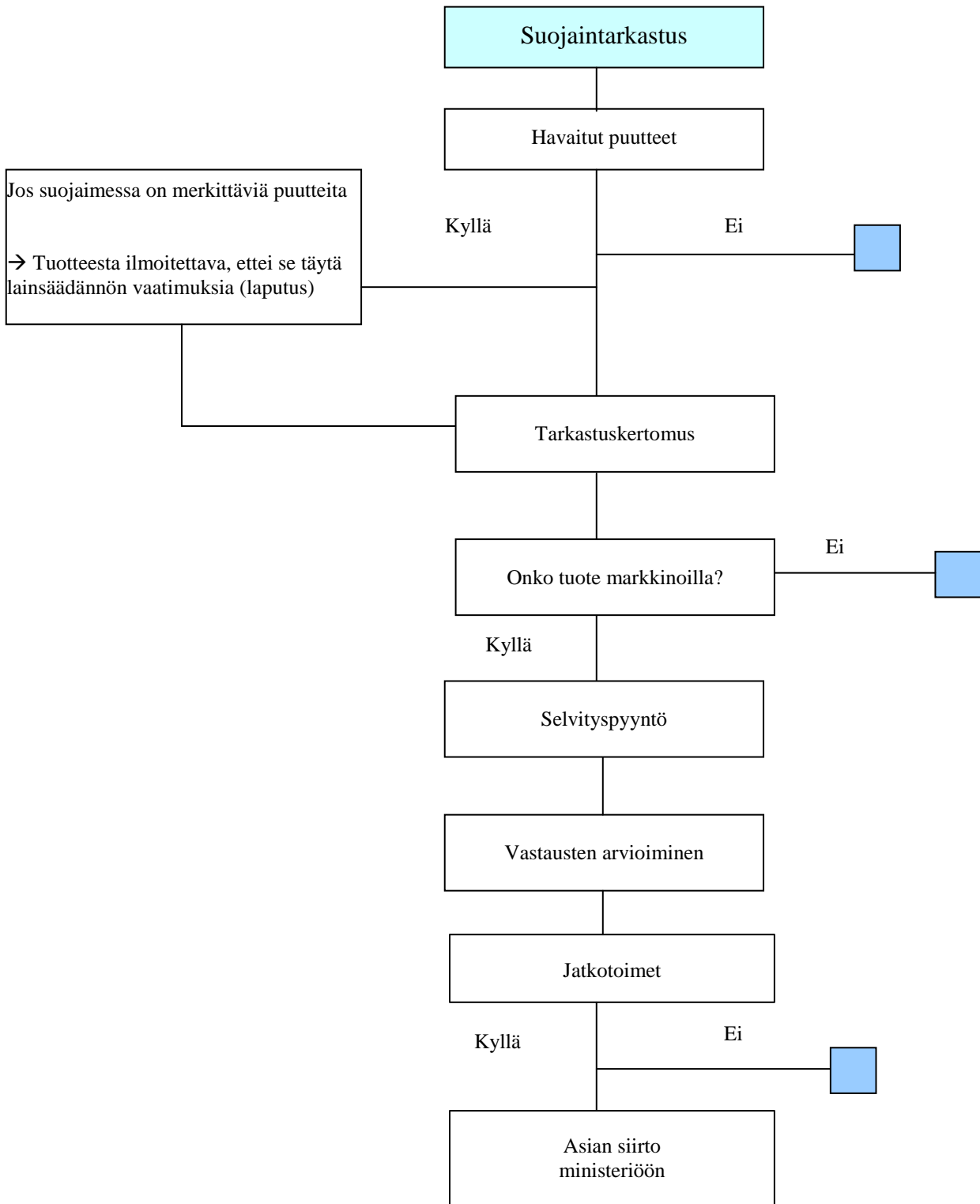
*) ammattikäyttöön tarkoitettut STM

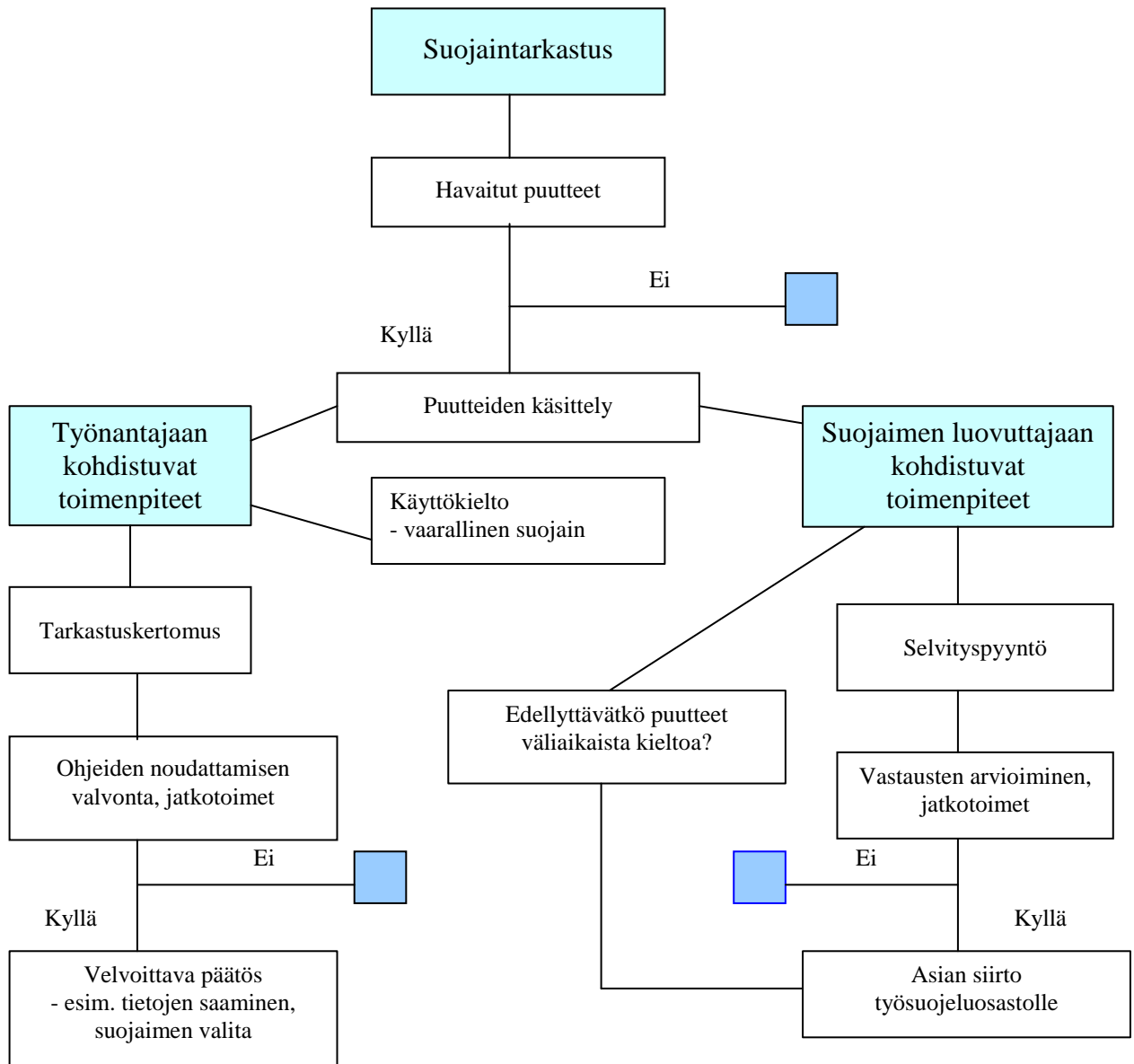
LIITE 3. Henkilönsuojainten valvonta myymälässä tai jakelijan varastossa

LIITE 4. Henkilönsuojainten valvonta messuilla ja näyttelyissä

LIITE 5. Henkilönsuojainten valvonta työpaikalla

LIITE 6. Suojaintarkastuksen tarkastuslista

1. Merkinnät suojaimessa

- CE-merkintä.
- yhdenmukaistetun standardin mukaisessa tuotteessa lisäksi ko. EN-standardin numero, valmistajan tunnus, suojaimen tyyppi-/mallimerkintä, suojausluokat ja muut standardin edellyttämät merkinnät, esim. piktogrammit, valmistusajankohtaa (kypäret) ja vanhenemisajankohtaa (suodattimet) koskevat merkinnät.

2. Merkinnät pakkauksessa

Mikäli suojaimen pieni koko estää merkinnän tekemisen suojaimeen, vastaavat tiedot on mainittava pakkauksessa. Yhdenmukaistetun standardin mukaisen tuotteen pakkausmerkinnöistä annetaan tietoa standardeissa.

3. Käyttö- ja huolto-ohjeet

Suojaimen mukana on oltava **suomen- ja ruotsinkieliset käyttöohjeet**, joissa on määriteltävä mm. suojaimen käyttötarkoitus ja käyttöalueen rajoitukset, sovitin ja paikalleen asettaminen, vanheneminen, säilytys ja huolto sekä selitetty suojaimen merkinnät.

4. Rakenne, tekniset ominaisuudet ja laatu

- Toimiva ja yhteensopivista osista koottu laitekokonaisuus, jossa kaikki tarvittavat osat mukana (vrt. käyttöohje).
- Vanhentuminen varastossa, rikkinäisyys yms.
- Käytössä olevien osalta: kunto, huolto, tarkastukset.